

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۲/۲۷

پوهندوی آصف بهاند

«چشمه شبنم»

(له موزوني دري ژباړې سره، د لنډيو نوي ټولگه)

دويمه برخه

لنډی، د ثبتولو ستونزه

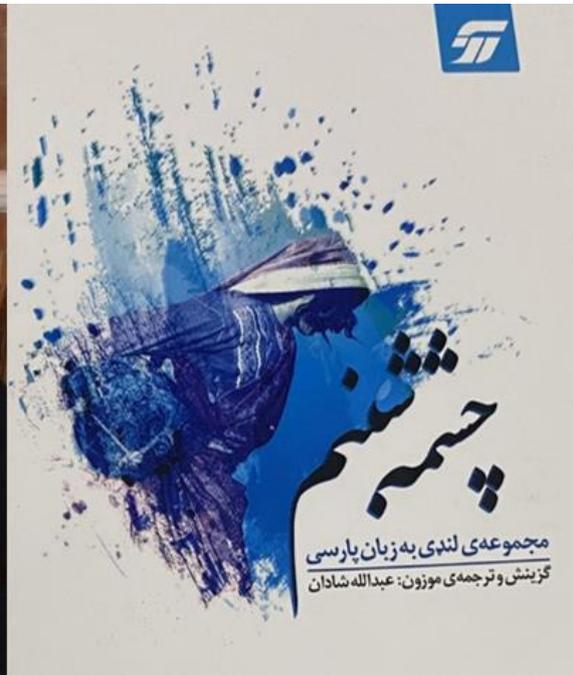
یوسلوڅلورنويمه برخه

ستا د وصال باران و نشو
په نم د سترگو لنډوم د زړه باغونه

ژباړه:

باران وصال تو نیامد
سیراب کنم باغ دلم با نم چشمان

(چشمه شبنم، ۵۷ ام مخ)

د پاڼو شميره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خيږ و لولئ

او اوس «چشمه شبنم»:

د بناغلي عبدالله شادان تر ټولو وروستی فرهنگي کار چې زما له نظره تېر شوی دی، همدا د پښتو لنډيو انتخاب او دري ژبي ته موزونه ژباړه (چشمه شبنم) ده چې په همدې مقاله کې به خبرې پرې وشي.

په همدې څو تېرو ورځو (۲۰۲۳/۰۱/۱۰) کې خبر شوم چې د بناغلي عبدالله شادان له لوري يو شمېر لنډي انتخاب، په يوه ټولگه کې راټولي او وروسته تر هغه په ډېرې حوصلې يادې لنډي په هنرمندانه ډول له پښتو نه دري ژبي ته په موزون ډول ژباړل شوي دي.

د استاد دستگير نایل د معلوماتو له مخې په ياد کتاب کې څلورسوه اته شپېته (۴۶۸) لنډي راټولي شوي او په موزون ډول ژباړل شوي دي. زه د بناغلي عبدالله شادان د دې فرهنگي کار درناوی کوم او مننه ځيني کوم چې د استاد بېنوا پر پل يې پل کېښود او په اوسني وخت کې يې د پښتو لنډيو يوه بله ټولگه له دري منظومې ژباړې سره ټولو لوستونکو او د پښتو لنډيو مينوالو ته وړاندې کړه.

په اوسني ميډيا د تر ټولو شوخ بچي (فيسبوک) په لمن کې تر ښو شیانو ډېر هغه څه خپرېږي چې په لوستلو او ليدلو نه ارزې، خو کله - کله يوه نيمه خبره يا داسې څه سړي ته په مخه ورشي چې د ډېر ښه او کاري ارزښت لرونکي وي.

څه موده مخکې ما ته په فيسبوک کې د لنډيو د يوې داسې ټولگې نوم او معلومات په مخه راغلل چې ما ته له انتظاره لرې او سم د کار مواد په کې وو. د لنډيو دا ټولگه «چشمه شبنم» نومېږي. د دې ټولگې په باب معلومات د دانشمند دوست استاد دستگير نایل په فيسبوپاڼه کې په مخه راغی. زه چې په همداسې ټولگو او همداسې موضوع او معلوماتو پسې سرگردانه گرځېدم، نو مې دا معلومات غنيمت وگڼل، کاپي مې کړل او څو شپې وروسته مې له بناغلي نایل نه د يادې ټولگې په باب د نورو معلوماتو غوښتنه هم وکړه، ده هم په فرهنگي او علمي بزرگواری سره ما ته زما ټول غوښتنی معلومات راولېږل چې زه همدلته د زړه له تل نه مننه ځني کوم.

د لنډيو د دې نوي ټولگې (چشمه شبنم) په باب د نایل صاحب په پوست کې کوم معلومات چې اېښودل شوي و، دلته يې له تاسو درنو لوستونکو سره شریکوم:

«چشمه ی شبنم!»

«چشمه ی شبنم» نام کتابی از جناب عبد الله شادان است که این روزها بدستم رسید. از ایشان اظهار سپاس می کنم. کتاب چشمه ی شبنم، در سال 1400 خورشیدی از طرف انتشارات (آن) که دارای 256 برگ است، در 500 نسخه در هرات به چاپ رسیده است. جناب عبد الله شادان، از فرهنگیان فر هیخته، سخنور توانا، دکلیماتور خوش صدا و گرداننده نام اشنای بر نامه های ادبی و «زمزمه های شب هنگام» رادیو تلویزیون افغانستان بودند. در باره و لنډي های زبان پښتو و برگردان ان به زبان پارسی تا کنون هیچکس و یا اندک کسانی چنین همت و خدمت بزرگی به زبان و فرهنگ را کرده باشد. در این کتاب، 468 «لنډي» پښتو گرد آوری و سپس به زبان پارسی به گونهء نظم، برگردان شده است. به همه معلوم است که «لنډي» های زبان پښتو، یکی از غنی ترین و مردمی ترین شعر، فرهنگ و سروده های کلتوری زبان پښتو است که هم در میان مکتب خوانده ها و هم مردم عام بکار برده شده و زمزمه می شوند. لنډي ها، احساسات عمیق عاشقانه، حماسی، اخلاقی و روان شناسانه ی مردم عام، عشق ها، امید ها و نا امیدی ها، قهرمانی ها و احساسات میهن پرستانه را انعکاس داده اند. شاعر و یا شاعران این نوع شعر ها، معلوم نیست و هر شخص بیسواد و با سوادی توانسته است با سرودن این لنډي ها، بر غنای فرهنگ و زبان بیفزاید. اینجا چند لنډي را بعنوان مثال از این کتاب با برگردان پارسی ان می اورم با معذرت که در کیبورد، برخی از حروف پښتو نبود اشتباه تایپ شده است:

- خبری کوی شونډی دی ریژدی
لکه سورگل چه د سهار شمال و هینه

(سخن که می گویی، لب هایت می لرزد
مانند گل سرخی که بران باد صبحگاهی می وزد.)

- بیلتون دی قدر په ما زیات کرو
تلی د پښو به دی په سترگو ښکلومه

د پانپو شمیره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولی

(جدایی کرد قدرت نردم افزون
حالا کف پای تو را با دیده گان خود می بوسم)

- په خپل وطن می خدای مر کی
چه د جانان توره لونگی می کفن شینه

(در وطن میراندم پروردگا را
تا سیه دستار جانانم شود بهرم کفن)

- اول می زله، ذری ذری کری
هله ناری کلی چه مین دربانندی یمه

(اول دل مرا ذره ذره کردی
حالا با فریاد می گویی که عاشق تو هستم)

- بیلتونه مخ دی مولا تور که
چی ورائوی د عاشقانو جور کورونه

(جدایی، خدا رویت را سیاه کند
که تو خانهء اباد عاشقان را خراب میکنی)

- که خوله می اخلی، زر بنه واخله
د کلا بناته میلمانه راغلی دینه

(اگر می گیری از من بوسه بی، پس زود بگیر
که پشت قلعه مهمانان رسیدند.)

برای جناب شادان عمر دراز و قلم پُر بار، ارزو دارم.»

ما چی کله پاسنی معلومات ولوست، نو می په کامنت کی داسی ورته ولیکل:

«سلام استاد بزرگوار نایل صاحب!

مطلب زیبا و جالب تان را در مورد مجموعه جدید لنډی ها خواندم، خیلی جالب بود و باعث مسرت اینجانب گردید.

در قدم نخست متشکرم از دوست فرزانه آقای عبدالله شادان که یک مجموعه از لنډی های زبان پښتو را جمع آوری و به زبان دری برگردان، چاپ و برای خوانندگان هردو زبان دری و پښتو په حیث یک تحفه گرانبها پیشکش نموده اند.

از شما بزرگوار هم جهان سپاس که در معرفی این مجموعه ارزشمند رول به سزا بازی نموده اید.

من از چندین سال بدینسو در عالم مهاجرت دست به گرد آوری لنډی های ناب و جدید پښتو زده ام و تا به حال سه مجموعه جمع آوری نمودم که دو مجموعه ان په شکل آنلاین تقدیم علاقمندان لنډی شده و مجموعه سومی هم به زودی پیشکش خوانندگان عزیز خواهد شد.

در مجموعه نخست در پهلوی شناسایی، تاریخچه، شکل و محتوی لنډی ها، تمام مجموعه های لنډی ها که چاپ شده اند و از نظر من گذشته اند، به معرفی گرفته ام. حال میخواهم که در مورد مجموعه «چشمه شبنم» که آقای عبدالله شادان جمع آوری و ترجمه نموده اند، چند سطر بنویسم.

اگر زحمت نمیشود چند صفحه کتاب را از روی لطف فرهنگی برابم عکاسی نموده و در مسنجر بفرستید.
صفحات مورد نظر من اینهاست:

- صفحه معرفی کتاب،

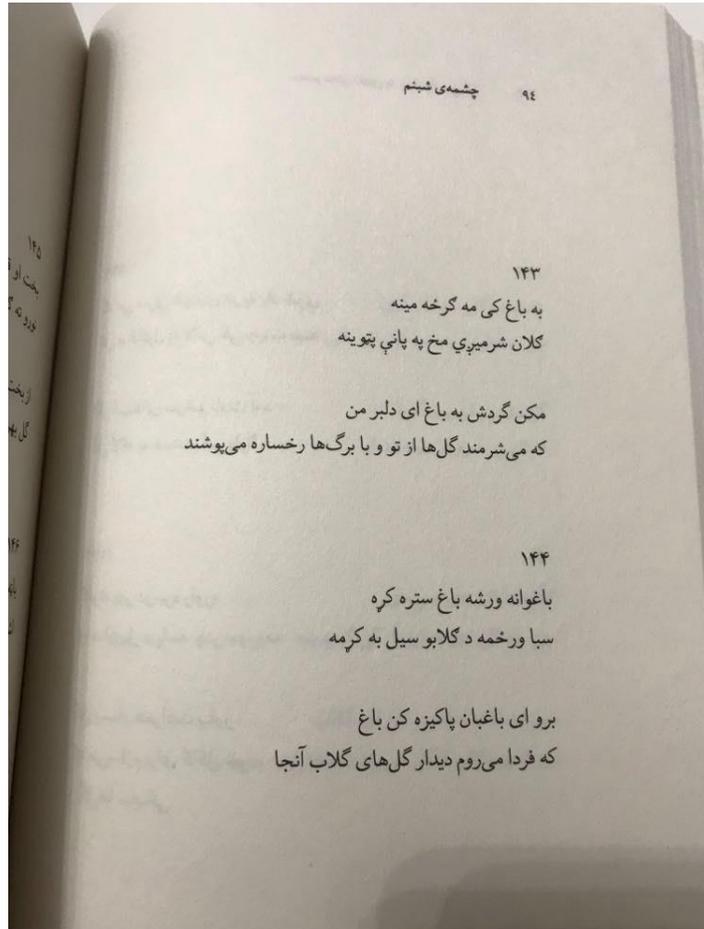
- اگر مقدمه بر کتاب نوشته شده باشد، یا تمام صفحاتش و یا چند صفحه مهم آن را،

- چند صفحه متن کتاب را به گونه مثال کار دارم.

از همکاری فرهنگی و مهربانی استادانه تان قبلاً سپاسگزارم،

کوچک شما پوهندوی آصف بهاند»

د کومو پانوی او عکسونو معلومات چي ما له بناغلي نایل څخه غوښتي وو، ده په ورین تندي او دېر ژر ما ته راولېږل چي یوه بېلگه یې دا ده:

د لنډیو راټولونه او د هغو په باب څېړنه هر کله نوي او اړینه ده، ځکه دا د پښتني فولکلور یو داسې توکيدونکی او هره ورځ غوړيدونکی ژانر دی، چې څومره نوی را زرغونېږي، هغومره تولیدو، نوي کار، نوي څيړني او لا نويو ژباړو ته اړتیا لري.

ما (آصف بهاند) د پښتو لنډیو په باب د خپلو څېړنو په لړ کې، د پښتو لنډیو د چاپ شوو ټولگو په هکله په «لنډی د ثبتولو ستونزه» کتاب کې داسې لیکلي وو:

«له کومو مآخذونو نه چې لنډی را اخیستل کېږي، د اوسنیو لاس لرلو موادو له مخې چې زموږ په واک کې دي، هغه مجموعې دي چې په سم یا نا سم ډول، چاپ شوي دي، چې ځینې یې د علمي - رسمي مرکزونو له خوا او ځینې یې بیا په مستقل ډول خپرې شوي دي.»

او هلته مې د پښتو لنډیو دا لاندې ټولگې معرفي کې وې:

- پښتني سندرې،

د پانوی شمیره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بنې پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

- پښتو لنډی (د بینوا ټولگه)،
- پښتو لنډی (د اکاډیمۍ ټولگه)،
- روهي سنډري (لومړی ټوک)،
- روهي سنډري (دویم ټوک)،
- گل ټپي په دريو ټوکونو کې،
- سپوږمیه کرنګ وهه رالویره،
- نننی لنډی (د نا کراره کلونو ټپي)،
- وینې جذبې روغ توپانونه،
- د لنډيو يوه ټولگه او دوه کتابونه،
- د مینې ټپي،
- د پښتو شعر هندسي جوړښت،
- ادبي هڅې،
- پښتو لنډی، مصری، ټپي،
- پښتني سنډري،
- پښتو سنډري،
- لنډی ها.

تر دې وروسته هم د لنډيو ځینې ټولگې او د لنډيو په باب څېړنې چاپ شوي دي لکه:

۱ - «د بودی ټال» د محمد الله همیم ټولونه،

۲ - «د فولکلور شهي» (د لنډيو په اړه څېړنيزې مقالې) د اکادميسن سلیمان لایق تالیف.

خو څنگه چې دا دوه پاسني کتابونه ما تر اوسه نه دي تر لاسه کړي، ځکه مي څه نه دي ورباندې لیکلي.

نوربیا